

Nr 48.

Ankom till riksdagens kansli den 4 april 1930 kl. 10 f. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående reglerande bestämmelser till skydd för renbetet i lappmarkerna.

(2:a avd.)

I två inom riksdagen väckta, till jordbruksutskottet hänvisade motioner, nämligen nr 212 i första kammaren av herr *Lindhagen* samt nr 168 i andra kammaren av herr *Lindley* har hemställts, att riksdagen ville, med anledning av lappallmogens klagomål, att genom avbarkning av timmer i skogarna renmossans tillväxt hindras eller göres svåråtkomlig och mindervärdig som foder för renarna, hos Kungl. Maj:t anhålla om övervägande och förslag till reglerande bestämmelser i berörda fråga.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd härför, hänvisas till motionerna.

Över motionerna har utskottet i vederbörlig ordning införskaffat yttranden av domänstyrelsen samt länsstyrelserna i Västerbottens och Norrbottens län. Länsstyrelsen i Västerbottens län har jämväl överlämnat yttrande av lappfogden i länet. Samtliga ifrågavarande yttranden äro såsom *bilaga* fogade till detta utlåtande.

Utskottet.

Utskottet får erinra, att riksdagen i anledning av väckt motion i skrivelse till Kungl. Maj:t den 18 mars 1930 (nr 75) anhållit, att Kungl. Maj:t ville skyndsamt låta verkställa utredning rörande beskaffenheten av de missförhållanden med avseende å renskötselns bedrivande och lappförfattningarnas tillämpning i övrigt, som yppats inom vissa delar av Lappmarken, samt, därest av utredningen skulle framgå, att dessa missförhållanden vore av den art, att deras snabba och effektiva tillrättaläggande icke låte sig medelst den nuvarande administrationen å området genomföra, vidtaga de tillfälliga åtgärder för berörda ändamåls vinnande, var till utredningen kunde giva anledning eller Kungl. Maj:t eljest funne skäl.

Vid verkställandet av den av riksdagen sålunda begärda utredningen lär även det i nu förevarande motioner berörda spörsmålet komma under omprövning. Att på sätt motionärerna ifrågasatt avlåta framställning i ämnet till Kungl. Maj:t lär därför ej vara erforderligt. Utskottet hemställer fördenskull,

att förevarande motioner I: 212 och II: 168 icke må
föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 3 april 1930.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Närvarande: se utlåtande nr 47.

Bilaga.

Till riksdagens jordbruksutskott.

I tvenne likalydande motioner I: 212 och II: 168 hava herrar Lindhagen och Lindley hemställt, att riksdagen — med anledning av från lappallmogen framförda klagomål att genom barkning av timmer i skogarna renmossans tillväxt hindras eller göres svåråtkomlig och mindrevärdig som foder åt renarna — ville hos Kungl. Maj:t anhålla om övervägande och förslag till reglerande bestämmelser i berörda fråga.

Efter framställning härom från jordbruksutskottet har domänstyrelsen genom nådig remiss den 7 innevarande februari anbefallts avgiva yttrande över bland annat nu nämnda motioner och får styrelsen i anledning härav anföra följande.

Den försämring av sötvattensfisket, som åtföljde vattendragens flottbargörande, gav anledning till krav på flottgodsets avbarkning. Man ansåg nämligen denna försämring av fisket till stor del bero på den avlagring av från flottgodset avfallen bark, som kunde påvisas i flottlederna, särskilt i sjöarna samt i lugnvatten och sel nedanför forsar. Fortsatta undersökningar hava emellertid ådagalagt att barkningen i dessa hänseenden spelar en väsentligt mindre roll än som tidigare antagits. Man har till och med ifrågasatt, huruvida icke barkningen i ifrågavarande avseende gjorde mera skada än gagn. Särskilt gällde detta s. k. randbarkning, varvid alltså endast en del av barken avlägsnades från virket. De på dylikt virke kvarlämnade barksträngarna lossnade vid flottningen givetvis betydligt lättare än den oskadade barkmanteln på en stock, som ej varit föremål för barkning. Det vore för övrigt ej den grova korkbarken utan den mellan denna och veden liggande vita savbarken, som vore skadlig för fisket.

Emellertid hava på olika trakter tidvis framkommit krav på virkets barkning även av andra orsaker. Ifråga om grovbarkigt talltimmer, som gärna lämnar en av bark missfärgad och därför mindre begärlig sågvara, har barkningskravet föranletts bland annat av önskan att erhålla vitt och vackert sågvirke. Sedan förbättrade konjunkturen för sulfatmassa möjliggjort ett partiellt utnyttjande av sågavfallet även av furu för massaframställning, tillkom ännu ett motiv för timrets barkning. Trämassan borde nämligen i möjligaste mån vara fri från bark. För att barkningen av timret skulle i detta avseende medföra avsedd nytta, måste densamma utföras som helbarkning. Kostnaderna härfor ställa sig emellertid så höga, att man numera i allmänhet sett sig nödsakad frångå kravet på helbarkning av timret i skogen. Det ställer sig nämligen avsevärt billigare att vid förädlingsverket efter timrets sågning barka den del av avfallet, som skall användas till massafabrikation.

Ifråga om det klenare virket såsom sågtimmer av smärre dimensioner, massaved, props m. m. uttages detta numera till stor del genom gallring i medelålders och yngre bestånd, varifrån virket på grund av ringa kärnväddbildning och stor vattenupptagningsförmåga har benägenhet för sjunkning. Det enda relativt tillförlitliga sättet att vid längre flottning bevara dylikt virke från sjunkning, är virkets torkning före flottningen. För att en hastig och effektiv torkning skall komma till stånd är emellertid virkets barkning ett oeftergivligt villkor. Obarkat virke torkar nämligen ytterst långsamt.

Emellertid är barkningen av virket i skogen under alla omständigheter relativt dyrbar och har därför i stor utsträckning undvikits i den mån så kunnat ske med hänsyn till virkets flytförmåga och de för flottningen gällande bestämmelserna. Enligt § 69 i lag om flottning den 19 juni 1919 må virke, vars utflottning beräknas kunna medhinnas under första flottningsåret, flottas obarkat, därest ej vattendomstolen annat förordnar.

Enligt § 86 i samma lag gälla dock förut i gällande författningar för de särskilda flottlederna meddelade bestämmelser, intill dess med tillämpning av denna lag ändrade bestämmelser kommit till stånd.

Följande är sålunda föreskrivet för nedanstående flottleder.

Torne älv. Enligt konvention 28 oktober 1922 är bestämt, att virke får flottas obarkat så som återfinnes i ovan anförda § 69.

Kalix älv. Enligt regleringsutslag 10 mars 1890 må allt virke framflottas obarkat.

<i>Råne älv.</i>	Samma bestämmelse enligt utslag	$\frac{27}{12}$	1913.
<i>Lule älv.</i>	»	$\frac{17}{10}$	1910.
<i>Pite älv.</i>	»	$\frac{4}{3}$	1910.
<i>Aby älv.</i>	»	$\frac{14}{12}$	1889.
<i>Byske älv.</i>	»	$\frac{13}{11}$	1885.
<i>Skellefte älv.</i>	»	$\frac{12}{12}$	1887.
<i>Ume älv.</i>	»	$\frac{31}{10}$	1906.
<i>Öre älv.</i>	»	$\frac{19}{3}$	1906.

Lögde älv. Enligt utslag 16 november 1929 får virke flottas obarkat i överensstämmelse med § 69.

Gideå älv. Äldre barkningstvång för furuvirke är här upphävt genom vattendomstolens utslag 22 november 1920.

Ångermanälven. Enligt utslag 10 april 1920 skall furuvirke vara barkat, men granvirke får flottas med bark, inom flottledens näst nedersta,

11 distriktet eller sorteringen vid Sandslån. Inom distrikt 12, sträckan Sandslån—Havet, får allt virke flottas obarkat.

Av ovanstående redogörelse framgår, att i samtliga älvar i övre Norrland ända ned till Ångermanälven i huvudsak allt virke får framflottas obarkat. Att barkning ändock i stor utsträckning sker beror sålunda på de omständigheter, som tidigare här ovan berörts och främst på att virkesfångsten i allt större omfattning utgöres av gallringsvirke, som för att kunna flyta ända ner till förädlingsverken vid älvmyningarna måste vara barkat och väl torrt, innan det nedlägges i flottleden. Denna avverkning av gallringsvirke sker numera i stor utsträckning genom sommarhuggning, varvid det för virkets fullständiga uttorkning och undvikande av blåyteskador är nödvändigt att barka detta. En dylik åtgärd betingas även av omsorgen om det kvarstående skogsbeståndet, som, därest det utfällda virket ej barkas, utsättes för skador genom angrepp av barkborrar och andra skadeinsekter, vilka i det endast långsamt torkande obarkade virket finna ypperliga närings- och yngelplatser.

Efter denna mera allmänt hållna redogörelse i barkningsfrågan vill styrelsen nu något närmare ingå på den framställning från Arvidsjaurs sameförening, som legat till grund för de båda motionerna, och som för övrigt tidigare gjorts hos domänstyrelsen. I avvaktan på infordrat yttrande från länsstyrelsen i Norrbottens län har styrelsen ej hunnit lämna sameföreningen besked på denna hos styrelsen gjorda framställning. Den i herr Lindhagens motion återgivna uppgiften att domänstyrelsen skulle lämnat sameföreningens framställning utan avseende, är sålunda ej fullt riktig. Sameföreningen hemställer, att barkning av timmer måtte ske på särskilda platser och ej som nu överallt i skogen. Som motiv har föreningen anfört: 1) att barken hindrade renmossan att växa; 2) att marken för länen renlaven en kådaktig smak, som gjorde att renarna ej ville äta densamma; 3) att renlaven täcktes av vida barkstycken, som hindrade renarna att komma åt laven; 4) att barken i hög grad hindrade återväxten samt 5) att barken genom alstrande av insekter skadade den växande skogen.

I de yttranden, som i anledning av sameföreningens hos domänstyrelsen gjorda framställning på styrelsens anmodan avgivits av 49 jägmästare och 5 överjägmästare i de nordligaste distrikten, vinnes föga bekräftelse på riktigheten av de av sameföreningen gjorda påståendena.

Endast ifråga om punkt 1), att barken hindrade renmossan att växa, hava 6 jägmästare och 1 överjägmästare förklarat sig ej vilja bestrida att så kan vara fallet, medan de övriga 4 överjägmästarna och 43 jägmästarna antingen förnekat detta eller lämnat frågan öppen. Av många har framhållits den ringa betydelse barkningen i detta avseende måste tillmätas med hänsyn till den procentuellt sett obetydliga yta, som varje år berördes av avverkningar, och varav dessutom endast en ringa del gäve något som helst renbete. Jägmästaren i Arjeplougs revir har i detta avseende uppställt en kalkyl, enligt vilken vid helbarkning av virke barkytan normalt beräknats till 500 kvadratmeter per hektar, alltså 5 procent. Något större förfång för renbetet kunde enligt jägmästaren knappast vållas av en dylik barkbeläggning, helst som denna på samma areal återkomme blott ungefär en gång vart femtionde år.

Beträffande påståendet i punkt 2), att barken gav renlaven en kådaktig smak, som gjorde densamma mindre smaklig för renarna, har detta av 1 jägmästare ansetts sannolikt, övriga 48 jägmästare och samtliga 5

överjägmästare hava däremot ställt sig tveksamma till detta spörsmål eller lämnat detsamma obesvarat. Jägmästaren i Vargiså revir har i detta sammanhang lämnat en mycket intressant uppgift, nämligen att å vissa trakter renlaven lämnades örörd av renarna, oaktat laven där vore hög och kraftig och i trots av att ingen som helst barkning av virke där ägt rum. Denna iakttagelse lär en enligt jägmästarna hava bestyrkts av vederbörande lappfogde. I övrigt har man anfört, att den för renarna obehagliga smak, som barken påståtts giva laven, i varje fall ej torde vara av bestående natur, utan att regn, sol och vind snart nog torde mildra och inom relativt kort tid helt avlägsna denna eventuellt förefintliga kådsmak.

Punkt 3, »att renlaven täckes av vida barkstycken, så att renarna ej kunna komma åt laven», har ej bekräftats i något av de 54 yttrandena. Tvärtom har man framhållit, att, då avverkningarna huvudsakligen äga rum vintertid, då barken är frusen, denna oftast splittras i små bitar, som icke kunna på något sätt verka hindrande för renlavens åtkomst. Även beträffande denna punkt har framhållits den ringa betydelse, barkningen måste hava för renbetet med hänsyn till de försvinnande små ytor, där renlaven i ogynnsammaste fall kunde tänkas bliva svåråtkomlig på grund av överlagring med dylika större barkstycken.

Påståendet i punkt 4) »att barken hindrar återväxten» torde, enligt vad som framgår av formuleringen i övrigt, avse skogen, ej renlaven. Endast två av de i frågan hörda jägmästarna hava förklarat sig ej vilja bestrida riktigheten av sameföreningens uppfattning i detta hänseende, alla övriga, som uttalat sig i frågan hava bestämt förnekat, att barken härvidlag kunde tillskrivas någon som helst skadegörelse. Så komme däremot otvivelaktigt att bliva fallet, om, såsom av sameföreningen ifrågasatts, barkning finge ske endast på vissa bestämda platser, där barken alltså komme att i mer eller mindre tjockt lager helt täcka marken i stället för att som vid barkning vid stubben bliva liggande i en gles sträng av snart upptorkande och skrumpanande små barkbitar och bastflagor.

Vidkommande slutligen punkt 5), att marken skulle »alstra insekter» och därigenom indirekt skada den kvarstående skogen, hava samtliga skogstjänstemän, som härom uttalat sig, enstämmigt förnekat riktigheten av detta antagande, som sannolikt berodde på en missuppfattning och i varje fall vore stridande mot all erfarenhet. Däremot vore det troligt, att de barkhögar, som komme att bildas vid de av sameföreningen förordade särskilda barkningsplatserna och som på grund av sin mäktighet komme att ständigt bevara den för insektlarvernans trivsel nödiga fuktigheten, komme att utgöra yngelplatser för en hel del skadeinsekter.

De mest grava anmärkningarna från skogspersonalens sida äro emellertid de, som beröra de ekonomiska konsekvenserna av ett bifall till sameföreningens hemställan. Av överjägmästaren i Nedre Norrbottens distrikt har sålunda framhållits, hurusom genom sammanförande av flottledsdistrikten inom Lule respektive Pite älv till vardera 2 amorteringsdistrikt den fördelen vunnits, att inom stora områden av de trakter, varom nu vore fråga, klenare virke, som förut icke varit avsättningsbart, nu kunde tillgodogöras med något om än obetydligt netto. Sameföreningens förslag att virket skulle sammanföras till vissa platser för barkning komme att medföra en ökning i avverkningskostnaden med 1 à 2 öre per flottningsskubikfot, varigenom fördelen med amorteringsdistriktens nu genomförda hopslagning helt skulle bortfalla. Storleken av de värden, som i denna fråga stå på spel, torde åtminstone i viss mån framgå av en av

jägmästaren i Malmesjaurs revir verkställd beräkning över den ersättning enbart till kronan, som han anser böra årligen erläggas av renägarna i händelse av bifall till sameföreningens förslag. Jägmästaren har utgått ifrån att avverkningskostnaden för tallvirket i så fall komme att stiga med 1 öre per kubiklot; granvirket kunde lämnas ur räkningen, då renlav ej i nämnvärd grad förekom på granmarkerna. Enbart för Malmesjaurs revir borde under dessa förutsättningar den årliga ersättningen till kronan utgöra minst 20,000 kronor. Överjägmästaren i Skellefteå distrikt har framhållit, att den fördyring av avverkningen, som komme att bliva en följd av föreskrifter i av sameföreningen föreslaget syfte, kunde leda till att virkesägarna upphörde med barkning i skogen annat än av frodvuxet virke, som kunde befaras sjunka. Följden härav återigen bleve en ej ringa minskning i arbetstillfällen för den stora del av övre Norrlands befolkning, som hämtar sitt levebröd huvudsakligen genom skogsarbete. Jämväl övriga överjägmästare hava framhållit de synnerligen betänkligen ekonomiska konsekvenserna av ett bifall till sameföreningens framställning.

En del av den i ärendet hörda skogspersonalen har i sammanhang med frågans ekonomiska sida berört den betydande skadegörelse på skogsåterväxten, som årligen förorsakades av renarna, och gentemot vilken skadegörelse det nu påtalade förfånget för renskötseln genom barkningen av virket i skogen saknade varje spår av betydelse. Det har även ifrågasatts, huruvida ej renbetets uppgivna otillräcklighet berodde på en alltför stor stam av renar, särskilt av skogsrenar, och därav beroende allt för intensiv och allt för ofta upprepad avbetning av renlaven. Särskilt har jägmästaren i Arjeplogs revir förordat en undersökning genom vederbörande länsstyrelse angående renstammens storlek i förhållande till antalet renvärdare. Visade det sig därvid att renstammen vore för stor — vilket jägmästaren ville hålla för troligt — borde densamma nedbringas till det stadgade antalet, varigenom renbetet förvisso bleve fullt tillräckligt även utan några sådana åtgärder, som av sameföreningen ifrågasatts.

Ehuru frågan om barkningens inverkan på renbetet knappast kan sägas vara fullt utredd, då några verkliga undersökningar härom icke torde hava verkställts, finner domänstyrelsen det uppenbart, att sameföreningens påståenden om barkningens skadliga inverkan äro i hög grad överdrivna. Detta framgår mycket tydligt vid en beräkning av de arealer, som här komma ifråga. Utan att taga allt för mycket miste torde man kunna antaga, att den årliga avverkningen på övre Norrlands kronoparker berör av skogsmarksarealen cirka 3 procent. Av denna årliga avverkningsyta utgöres emellertid endast en ringa del av renbetesmark. Alla granmärker kunna sålunda utan vidare bortelimineras, då renlaven i stort sett förekommer endast på tallmarkerna och å dessa huvudsakligen endast i glesare, äldre bestånd. I mera slutna bestånd med starkare beskuggning av marken kan laven ej växa. Arealen renbetesmark, som årligen kommer under avverkning, måste sålunda vara mycket liten, sannolikt 1 procent eller däromkring av skogsmarksarealen. När man dessutom betänker, att av denna procentuellt sett obetydliga areal enligt approximativ beräkning vid barkning av virke i skogen endast cirka 5 procent blir täckt av bark, framgår tydligt, att barkningen ej kan för renbetet spela en så ödesdigert roll, som sameföreningen velat göra gällande.

För skogsbruket komme däremot ett bifall till sameföreningens hem-

ställan att bliva synnerligen betungande, och komme framför allt att i betänklig grad försvåra och mångenstädes att helt omöjliggöra de numera allt vanligare sommarhuggningarna, varigenom bland annat en högst avsevärd minskning i antalet arbetstillfällen komme att uppstå för skogsbefolkningen.

På grund av vad i det föregående anförts, får domänstyrelsen avstyrka varje åtgärd i de båda motionernas syfte.

Stockholm den 27 februari 1930.

G. KUYLENSTJERNA.

I. Hjelmström.

Till riksdagens jordbruksutskott.

Genom skrivelse den 7 sistlidne februari har Kungl. Maj:t anbefallt länsstyrelsen i Västerbottens län att avgiva och till utskottet överlämna yttrande över inom riksdagen väckta motioner angående reglerande bestämmelser till skydd för renbetet i Lappmarkerna.

Med anledning härav får Kungl. Maj:ts befallningshavande, som i denna fråga infordrat yttrande från lappfogden i länet med överlämnande av detta anföra följande:

Enligt den tidigare gällande flottningsstadgan skulle allt virke, som framflottades i allmän flottled, innan det i vattendraget utlades, hava undergått avbarkning, för så vitt ej i särskilt fall undantag från denna föreskrift beviljats. Det hörde därför under lång tid till regeln, att avbarkning av virket ägde rum, vilken för kostnadernas nedbringande verkställdes i sammanhang med trädens fällning. Detta barkningstväng har sedermera genom beslut dels av Kungl. Maj:ts befallningshavande och dels, efter nya vattenlagens ikraftträdande, av vattendomstolen, upphävts i vad angår Västerbottens län, så att för närvarande föreligger ej skyldighet för flottande inom länet att avbarka flottgodset. Emellertid hava sågverken under sista tiden funnit med sin fördel förenligt att låta avbarka virket före dess nedflottning. Denna avbarkning sker ock i sammanhang med trädens fällning och torde verkställas noggrannare än förr.

Den avbarkning, som sålunda tidigare ägt rum i lappmarksskogarna har, såvitt är känt, icke givit anledning till klagomål liknande dem, som av motionärerna nu åberopats. Tydligt är dock, att, därest avbarkningarna numera äga rum i avsevärt mycket större omfattning än förr, kan barkavfallet förorsaka olägenheter för renskötseln. Det blir därför ock av betydelse, att dessa kunna avlägsnas.

Den av lapparna föreslagna utvägen att sammanföra allt det avverkade virket för avbarkning på vissa platser i skogen, torde dock knappast kunna anlitas, enär därigenom avverkningarna skulle fördras på ett sätt, som komme att omöjliggöra vissa slag av avverkningar. Det synes därför vara lämpligt att, innan denna fråga upptages till vidare

behandling, närmare utredning verkställes rörande sättet för avbarkningens bedrivande för närvarande, dess inverkan på renskötseln och möjligheterna för avlägsnandet av de olägenheter den kan medföra för renskötseln.

Umeå i landskansliet den 7 mars 1930.

NILS G. RINGSTRAND.

GUSTAF HULTMAN.

Till Kungl. Maj:ts befallningshavande i Västerbottens län.

Med återställande av närlagda remisshandling nr 36—37 1930, landskansliet, får jag som mig avfordrat yttrande värdsamt anföra följande.

De av motionärerna på av lapparna framförda önskemål påtalade olägenheterna äro med all säkerhet för renskötseln synnerligen stora.

Något tvång, enligt gällande författningar, att barka virket innan det samma nedförts till flottlederna, existerar mig veterligt icke inom Västerbottens län. Orsaken till att virket de senaste åren allt mera allmänt börjat barkas ute i skogen är att söka i förhållandet att sågverk och massafabriker i regel icke hava någon nytta utan fastmer besvär av barken om den kommer ned till fabriker.

För renskötseln medför metoden, som ovan nämnts, stora olägenheter och frågan är, om ej skogsvården, d. v. s. framför allt föryngringen, motverkas av ett dylikt förfaringssätt.

Genom den allt mer tilltagande uppodlingen av landet hava lapparnas betesområden betydligt minskats och det är ej att förundra sig över om de med oro se huru deras bästa betesmarker så väsentligt försämras genom den allmänna barkningen ute på avverkningsplatserna.

Att enligt lapparnas förslag påbjuda att barkningen måtte utföras på vissa platser är knappast utförbart och kommer säkert att möta motstånd från vederbörande virkesköpare eller avverkare. Det enda man kan hoppas på är att någon metod att utnyttja barken skall kunna framkomma, så att virket måtte kunna flottas ned till verken i avbarkat skick.

Slutligen ber jag att få framhålla att det är blott de senaste åren som barkningen tagit fart, varför erfarenheten för närvarande ej är tillräckligt stor rörande verkningarna av den på marken kvarliggande barkmassan vare sig ur skogsvårds- eller renskötselsynpunkt, för att man kan avgiva ett bestämt utlåtande.

Med stöd av ovanstående får jag värdsamt hemställa att framställningen icke för närvarande måtte föranleda till någon Kungl. Maj:ts befallningshavandes åtgärd.

Umeå i lappfogdekontoret den 21 februari 1930.

HANS CEDERBERG.

Till riksdagens jordbruksutskott.

Med anledning av anbefallning i remiss från kungl. jordbruksdepartementet rörande motioner om meddelande av reglerande bestämmelser i fråga om virkesbarkningens inverkan på renbetet får länsstyrelsen anföra följande.

Det må till en början bemärkas, att Arvidsjaurs sameförening, vars uttalande inspirerat förevarande motioner, endast talar å en del *skogslappars* vägnar i nämnda socken; från *skogslappar* på andra orter eller från *fjällapparna* över huvud taget har icke försports några klagomål i detta stycke. Huru pass vägande den opinion är, som må stå bakom nämnda förenings uttalande, låter länsstyrelsen vara osagt.

Barkningen av virke i skogen har, såvitt länsstyrelsen känner, här i länet ännu endast fått jämförelsevis obetydlig utbredning. Länsstyrelsen har sig bekant att av de på Västerbottens kust utmynnande flottleder, som till en del flyta genom Norrbotten, endast Skellefteälven beviljar rabatt å flottningskostnaderna för barkat virke, under det i de nordligare Byske och Åby älvar icke dylik förmån lämnas. I Norrbottensflottlederna förekommer ännu ingenstädes sådan premiering av barkningen. Då alltså denna bearbetning av virket i skogen till dags är så förhållandevis föga praktiserad här i Norrbotten, har länsstyrelsen icke hunnit förvärva någon erfarenhet av dess eventuella inverkan på renbetet och nödgas förty härutinnan hänvisa till den forstligt-biologiska sakkunskap länsstyrelsen hittills sett uttala sig i ämnet.

Sameföreningen förklarar erfarenheten hava visat, att barken hindrar »renmossan» att växa. Vid det kända förhållandet att renlaven tillväxer mycket långsamt och att barkningen här är ny och föga utbredd torde detta påstående icke utan vidare få tagas för gott. Vidare påstås att det rent mekaniska åtkommandet av laven skulle för renarna försvåras genom »vida barkstycken som hindra renarna att få tag i laven». Ett dylikt uttalande måste innebära en påtaglig överdrift; vid barkning med spade lära icke några stora flak bildas, och de mindre stycken, i vilka barken faller sönder, tora tämligen fort och knorra ihop sig samt täcka inga ytor. Vad slutligen angår renlavens uppgivna förorening genom den kådaktiga smak, som barken skulle meddela och som skulle göra laven onjutbar för renarna, så har från skogligt håll framhållits, att en dylik förorening, om den nu förekommer, torde vara av övergående art, enär barken urtvättas av snö och regn och därefter hoptorkar, så att den icke torde kunna avgiva ytterligare smakämnen. Renlaven å sin sida, som med begärlighet upptager vatten, skulle därför snart nog av upprepade regn få den eventuellt av färsk bark åsatta smaken urlakad.

Sameföreningen har som ett botemedel framfört virkets sammanförande till vissa platser för barkning. Ett dylikt sammanförande skulle enligt upplysning från domänverkshåll medföra en ökning i avverkningskostnaden av 1 å 2 öre per flottningskubikfot. En dylik fördyring skulle uppenbarligen icke det klenvirke åtminstone kunna bära, vars uttagande börjat möjliggöras genom de sammanslagningar av amorteringsdistrikt, som här uppe över allt i flottlederna begynner bli genomfört.

Med hänsyn alltså till den ytterst ringa erfarenhet, som ännu föreligger rörande inverkan på lavbetet av barkning vid stubben, och då barkning på särskilda platser skulle ställa sig alltför dyrbart och sålunda i sin mån minska arbetstillgången i denna landsända, fördenskull finner länsstyrelsen för sin del ifrågavarande motioner för närvarande icke böra föranleda vidare åtgärd.

Luleå i landskansliet den 10 mars 1930.

A. B. GÄRDE.

R. SUNDBERG.
